

Przyszła polityka handlowa UE względem Chin: – konkurencja czy partnerstwo!?

Rosnąca w siłę potęga Chin w istotny sposób zaburzyła dotychczasowy porządek ekonomiczny. Chiny stały się przedmiotem szczególnego zaangażowania unijnej polityki handlowej. W ramach podejmowanych działań, w ostatnich dniach października został opublikowany nowy komunikat komisarza Petera Mandelsona na temat unijnych stosunków z Chinami pt. „Bliżsi partnerzy, rosnąca odpowiedzialność – handel i inwestycje UE - Chiny: konkurencja i partnerstwo”. Komunikat stanowi przegląd priorytetów na najbliższe lata mających wpłynąć na poprawę dostępu krajów UE do rynku chińskiego przy zachowaniu przez Chiny zobowiązań wynikających z członkostwa w WTO. Spośród wielu istotnych kwestii poruszonych w treści komunikatu do najistotniejszych należą: wzajemne korzyści wynikające z otwartości UE na chińskie towary oraz obecnie panujące warunki i możliwości konkurencji. Kierunki działań przedstawione w dokumencie zostaną zawarte w nowej „Umowie o współpracy i partnerstwie”.

Wzajemne korzyści

Chińska integracja z globalnym systemem handlowym i inwestycyjnym była korzystna zarówno dla Europy jak i dla Chin. Unia reprezentuje obecnie ponad 19% chińskiego handlu zewnętrznego. Europejskie firmy handlujące w Chinach przyniosły ze sobą kapitał wiedzy, technologii i towary, który pomógł Chinom rozwinąć ich zdolności produkcyjne. Handel z Chinami poprzez rosnący eksport, ciągłą specjalizację w zakresie produktów o wysokiej wartości, oraz usług pomógł w stworzeniu nowych miejsc pracy w Europie wzmacniając jednocześnie światową konkurencyjność firm unijnych.

Konkurencyjne ceny importowe z Chin dały rezultat w postaci niższych cen wejściowych dla biznesu unijnego oraz niższych cen dla wyrobów produkowanych w Europie. Całkowity efekt inflacji w okresie 2001-2005 został oszacowany przez OECD na - 0,2% w strefie Euro pozwalając na utrzymanie niskich stóp procentowych. Oszczędności zebrane w wyniku dostępu do tańszych towarów zostały zainwestowane w inne części gospodarki europejskiej.

Unijny eksport do Chin wzrósł o ponad 100% w okresie 2000-2005, i był to wzrost znacznie szybszy niż eksport do innych regionów świata. W sektorze usług eksport ten wzrósł sześciokrotnie w okresie 1994 – 2004, opierając swą siłę głównie na sektorach finansów, konstrukcyjnym, dystrybucyjnym oraz usług edukacyjnych.

Inwestycje w Chinach pozwoliły firmom unijnym na utrzymanie konkurencyjności poprzez uzyskanie dostępu do niskich nakładów pracy. Bezpośrednie chińskie inwestycje za granicą utrzymują tendencję wzrostową, choć są raczej skromne bowiem w roku 2004 kształtowały się na

poziomie 3 miliardów Euro kładąc szczególny nacisk uzyskanie bezpiecznego dostępu do źródeł naturalnych. Ponieważ inwestycje zwiększają chińską ekspansję handlową poza rynek krajowy, firmy europejskie będą czerpały również korzyści ze sprzedaży swojego doświadczenia i wiedzy w dziedzinie dystrybucji, sprzedaży i logistyki.

Możliwości konkurowania

Ewolucja handlu między UE a Chinami odzwierciedla ewolucję całego handlu unijnego z gospodarkami rozwijającymi się. W poprzednich latach, szczególnie Chiny, posiadały znaczący udział w niektórych segmentach produktów wysokiej technologii (jak laptopy, telefony komórkowe czy odtwarzacze DVD) Unia wzmocniła swoją specjalizację w produktach wysokiej jakości w przeciwieństwie do produktów średniej i niskiej jakości.

Konkurencyjne ceny importowe towarów z Chin wywarły presję na gospodarkę europejską by poszukała ona nowych źródeł konkurencji, szczególnie w tradycyjnie niskich cenowo produktach. Chińskie produkty konkurują z unijnymi nie tylko na rynku europejskim, ale również na rozwijających się rynkach azjatyckich, afrykańskich i Ameryki Łacińskiej. Europa potrzebuje rozwinięcia i skonsolidowania obszarów możliwego sukcesu w wysokiej jakości zaawansowanej technologicznie produkcji, opartej na innowacjach i pomocy pracownikom w przekwalifikowaniu się i dostosowaniu do nowej sytuacji. Komisja Europejska przeprowadziła badania które wykazały, że ekspansja Chin będzie się utrzymywała. Przy czym, chińskie firmy będą w dalszym ciągu konkurencyjne w większości segmentów rynku takich jak np. podstawowe chemikalia lub niektóre rodzaje pojazdów. Gwałtownie rozwijać się będą także nowe segmenty takie jak chemikalia specjalistyczne, popyt na kapitałochłonne komponenty samochodowe, co stwarza nowe możliwości dla firm unijnych.

UE jest szczególnie silna w eksporcie maszyn i pojazdów, który szacuje się na dwie trzecie całego unijnego eksportu towarów i jedną trzecią całego chińskiego importu maszynowego. Unijny eksport chemikaliów do Chin w ciągu ostatnich dwóch lat podwoił się tworząc z Chin drugi unijny rynek eksportowy.

By zyskać szansę na sukces w konkurencji z Chinami konieczne jest rozwinięcie wiedzy na temat zasad gry na rynku chińskim. Główne atuty UE w stosunkach handlowych z Chinami to innowacje, jakość oraz rozpoznawalność marki, a wysokie koszty pracy niekoniecznie muszą stanowić przeszkodę na drodze do sukcesu w eksporcie. Najbardziej znaczący europejscy eksporterzy na rynek chiński mieszczą się w grupie ponoszącej najwyższe koszty pracy w Europie.

Warunki konkurencji

Zdaniem firm unijnych, warunki konkurencji w Chinach są nieuczciwe. Brak zasad uczciwej konkurencji rynkowej i odpowiednich zabezpieczeń prawnych stwarza poważne problemy. Chińska polityka w zakresie ochrony środowiska, standardów socjalnych, szacowania waluty oraz źródeł naturalnych może zniekształcać handel.

Właściwa ochrona własności intelektualnej takich jak patenty, prawa autorskie jest kluczowa dla konkurencyjności europejskiej w zakresie innowacyjności, wzorów oraz produkcji wysokiej wartości.

Chiński eksport do UE odniósł także znaczące korzyści z szacowania kursu chińskiego juana do dolara. Chiny przesuwają się obecnie w kierunku zwiększonej elastyczności w reżimie walutowym który powinien pomóc w przesunięciu bilansu na wyższe poziomy konsumpcji krajowej.

Popyt na unijne towary na rynku chińskim jest także stłumiony przez niski popyt krajowy wynikający z wysokich oszczędności będących wynikiem ograniczonych świadczeń zdrowotnych i socjalnych.

Chiński reżim regulacyjny związany z ochroną środowiska w dalszym ciągu jest niekompletny a implementacja jest niedostateczna lub dyskryminująco faworyzująca lokalnych producentów. Sytuacja ta ma wpływ na gwałtowną degradację chińskiego środowiska.

Podsumowując....

Unijne partnerstwo z Chinami powinno prowadzić do zbliżenia tych dwóch gospodarek oraz zaangażowania Chin w sprawy globalne.

Serce tego partnerstwa ma stanowić nowa Umowa o Partnerstwie i Współpracy z Chinami, która będzie się skupiała w sposób szczególny na handlu i inwestycjach.

Nowa strategia zawarta w umowie będzie się opierała na:

- nacisku ze strony UE na wypełnianie przez Chiny obowiązków wynikających z członkostwa w WTO i kontynuację otwierania się rynku chińskiego oraz liberalizację handlu w usługach i inwestycjach. Komisja Europejska będzie nalegała na likwidację nieuczciwych subsydiów państwowych i pełną reformę sektora bankowego,
- bliższej współpracy między Chinami, a UE w zakresie zwalczania piractwa, które stanowi podstawową przeszkodę unijnej konkurencyjności,
- UE będzie nalegała na wprowadzenie systemowych zmian, które będą miały wpływ na konkurencyjność w Chinach: pilną potrzebę pobudzenia krajowej konsumpcji w Chinach, oszacowanie juana i konkurencyjną dogodność wynikającą ze słabego systemu socjalnego, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa.

Anna Raulin

Polska Izba Odzieżowo-Tekstylna